

bende Love og Forrifter ganske anderledes nærmere betegnes, eller ogsaa maa det overdrages til Domstolene at afgjøre, hvad der er de gjældende Love og Forrifter. Endelig er der den Bestemmelse, som ogsaa blev fremhævet, nemlig at Frimenigheden, naar Stadsfæstelsen var tagen tilbage, vilde blive betragtet som staaende udenfor Folkekirken. Skulde det være Meningen, saaledes som jeg troer, at de fleste have opfattet den, at Medlemmerne af denne Menighed da vilde være udstødte af Folkekirken, saa troer jeg, ligesom den ærede foregaaende Taler, at man, hvis denne Bestemmelse blev staaende, ikke kunde give Lovforslaget sin Stemme. En saadan Udstødelse vilde være et saa vigtigt Tab for de vedkommende Medlemmer, ikke blot aandeligt, men ogsaa timeligt, at den umuligt kan lægges i Ministerens Haand, og det er maaskee tvivlsomt, om den kunde eller burde lægges i Domstolenes Haand; i Sverrig og Norge idetmindste kan Ingen udelukkes af den bestaaende Kirke, medmindre han selv erklærer sig for udtraadt eller dog slutter sig til et andet bestaaende Troessamsfund. Men der kunde maaskee ogsaa blot lægges den Mening i Bestemmelsen — og jeg vil haabe, at det er den, som den ærede Minister har havt. —, at det ikke er selve Menighedsmedlemmerne, der da skulde betragtes som udstødte, men at det kun er de Handlinger, som foretages i Menighedens Forsamlinger, som tabe deres folkekirkelige Gyldighed. I saa Fald vilde Forholdet omtrent blive, som det for Tiden er i Frimenigheden i Nyslinge, og der vilde da ikke være noget egentligt Tilbagestridt at befrygte for den Menighed, som gik ind under Lovforslagets Bestemmelse. Der er saaledes flere Punktter i Lovforslaget, som jeg meget vilde ønske at see ændrede, og som jeg haaber, at den ærede Minister vil kunne modtage i en anden Skikkelse, og der er nogle af dem, der for mig, ligesom for den foregaaende ærede Taler, staae som en Betingelse for, at jeg overhovedet kan slutte mig til det foreliggende Lovforslag.

Men forinden jeg opgiver Ordet, kan jeg dog ikke lade være at udtale et Ønske om en nærmere Forklaring af den ærede Minister angaaende de Udtalelser, hvormed han indbragte

det foreliggende Forslag. Det forekommer mig — men jeg tør ikke sige, at jeg er fuldkommen sikker i min Opfattelse, den ærede Minister brugte saa mange smukke og tiltalende Billeber, at dette maaskee kan tjene til min Undskyldning —, at han ligesom vilde opfordre os til at gaae ind paa Forslaget med disse indskrænkende Bestemmelser, fordi den Dei, vi hidtil havde betraadt i vore Lovgivningsarbejder angaaende de kirkelige Forhold, ikke var den rette; han vilde derimod vise os en anden og bedre Dei, naar vi vilde bevilge ham de fornødne Midler til en Kirkecommission. Han gik ud fra, at dette Forslag oprindeligt var fremkommet som en Undtagelse fra Reglen, ja, som en Undtagelse, der skulde stadfæste Reglen, og han vilde, at vi ikke maatte bruge dette Forslag som en Aale til at drive ind i et levende Træ og derved forandre det til en død Blod. Han vilde, at vi ikke for et enkelt Tilfældes Skyld skulde omforme det Hele, ikke over enkelte sygelige Udværter glemme, hvad der egentlig er Sygdommens Rod, men søge Røgemidler netop for det egentlige Onde. Dette meente han kunde bedre see, naar vi toge større Partier eller større Grupper af de kirkelige Forhold under Overveielse, og dertil vilde han hbe os sin Veiledning, naar vi vilde give ham Midler til at kunne raadsføre sig med kyndige og erfarne Mænd, som kunde styrke og støtte ham i hans Forslag; da vilde det blive bitterligt for Alle, hvad Maalet var, og ved hvilke Midler og indenfor hvilke Grændser det skulde gjenneføres. Det forekommer mig, at der ligger deri en Bekreidelse mod den Dei, hvorpaa Rigsdagen hidtil er gaaet frem, og det troer jeg er aldeles usfortjent. Jeg troer, at netop det, som den ærede Minister betegner som den Fremgangsmaade, der bør følges, at man nemlig bør kjende Maalet og Midlerne og søge at læge Ondet fra Roden af, bestandig er blevet fulgt af Rigsdagen; thi hvad er det egentlig for et Onde, som vi med vore Forslag have villet ramme? Det er jo det, at Kirkesamsfundet saavel i det Hele som i dets enkelte Dele, istedetfor ifølge sin Natur at være et frit og aandeligt Samsfund, er blevet sammenholdt ved udbortes Tvangsbestemmelser, som hindre dets frie, sunde og sande Udvikling. Dette maa forandres, og det foreliggende Forslag er i sin